

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Évesi előfizetés	8 korona.
Három hónapi előfizetés	3 " "
Hat hónapi előfizetés	5 " "
Induló ár	20 " "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

Egyeszsám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Nagyhatalmi állás.

— márc. 13.

Eötvös Károly azt mondja: nem kell több katonaság. Ne legyünk inkább nagyhatalom, semmint még több embert is szólítsunk fegyver alá. Eötvös Károly és társai úgy beszélnek erről a nagyhatalmi pozícióról, mintha mi erőnek erejével nagyhatalomnak akarnók magunkat fölfujni, holott nincs is meg az ahhoz való kvalifikáció. Böles és tanult ember, amilyen Eötvös Károly, bizony tudhatná, hogy a hatalmaknak egymáshoz való viszonyában a stréberségnek csak akkor van értelme, ha meg van az ahhoz való erő és hatalom.

Poroszország két századon át strébereskedett, amíg eljutott arra a magaslatra, amelyen ma áll. S éppen Poroszország a legjobb példa annak bizonyítására, hogy a haderő okoszerű fejlesztése életérdeke minden valamirevaló államnak. Nagy Péter is tudta tán, mit csinál, amikor azon volt, hogy Oroszországot nagyhatalmi állásra emelje. Mi készíti Itáliát arra, hogy anyagi erejé-

nek végső megfeszítésével emelje és fejlessze szárazföldi és tengeri erejét?

Az, hogy tudatában van annak, hogy amely napon elmulasztaná védelmi erejét fejleszteni, megszűnének nagyhatalom lenni. A másodrangúvá degradált Olaszország — hogy egyebet ne is mondjunk — csakhamar szabad prédája lenne a középtengeren való tulsulyra törekvő Franciaországnak. — Spanyolország csak addig volt hatalmas, amíg nagyhatalom volt és ma is szívesen vállalná magára a nagyhatalmi állással járó áldozatokat, ha még egyszer kivivhatná magának a veszendőbe ment nemzetközi állást. Avagy Hollandiának nem az volt e a fénykora, amikor, habár csak rövid ideig, mint a tenger urnője, nagyhatalmi szerepet vitt.

Lám, lám, a kis Japánt, alig hogy fölkizdötte magát nagyhatalmi állásra, a hatalmas Anglia szövetségesül fogadja, ugyanazon Anglia, mely még az európai hármasszövetséghez sem akar csatlakozni. S mitől remeg a muszka-szövetségért rajongó Franciaország? Attól, hogy

vesztes háboru esetén újabb csorba esnék az ország területi integritásán s ennek következtében másodrangú hatalomnak degradáltatnék.

Ha tehát egyrészt bizonyos, hogy évszázadok, sőt évezredek óta minden életrevaló állam nagyhatalmi állásra törekszik, másrészt be lévén bizonyítva, hogy minden ország hatalmi dicsősége, a nagyhatalmi pozíciónak egyenes folyománya, úgy még sem lehet a magyar vagy a közöskormányt s még legkevésbé a koronát vádolni és támadni azért, amiért közös akarattal Magyarország és Ausztria nagyhatalmi állásának a biztosítására törekszenek. Különben is hiába akarnánk mi nagyhatalom lenni, ha nem volnánk valóban azok.

Hogy valamely állam nagyhatalom legyen, nem elég magát annak kikiáltani. Szükséges, hogy a többi hatalmak is elismerjék annak.

Már pedig Ausztria-Magyarországot még a leghatalmasabb államok is magukkal egyenrangúnak tartják. Mint egyenrangú tényező szerepelünk a középeurópai hármasszövetségben és a hatalmas Oroszország

Tavaszi hangulat.

Írta: *Vértessy Gyula.*

Odakint falun, a vén Mátra tövébe úgy kezdődik a tavasz, hogy a gyümölcsfákkal megrakott domboldalon végig-végig kihalad a kajszinbarackfák fehér virága, hogy a hegy alja olyan lesz, mintha a tetejéről mind odaszakadt volna a márciusi hó.

Vagy mintha sok ezer apró, fehér madárka telepedett volna a fákra; apró hófehér madarak, a kik picit, rózsaszínű csőreiket, mintha hátradugnák fehér tollaik pelyhe közé.

A Zagyva partján két oldalt nekibarkásodnak a füzek, akárcsak apró bársonyoshéjú mogyorócskák lógnának le a hajlékony galyokról; a zöldelni kezdő part peremén hajszálnyi vékony, átlátszó fűszálak között ütögeti fejét az arany-sárga ramunkulus; ott lejjebb pedig a sűrűbb fűben mintha apró kék szemecskék lennének, úgy kacintgatnak elő az ibolyák.

A szántóföldek egymás mellett végigfutó lapjai, keskeny mesgyék vonalival elválasztva, mintha csak valami őri-ás kirakatban egymás mellé teregetett, mindenféle árnyalatú zöld bársonydarabok lennének, egyik vetés, a bujább, az

erősebb kötésű földben, haragoszöld; a másik halaványzölden, esenevézsen bujik elő a homokos, könnyű talajból amodébb meg a reepevetés olyan, mint valami halaványzöld szőnyeg, telehimezve sötétebbzöld színű virágokkal.

Az utmenti akácok is, lassan ugyan de mégis csak nekirügyesednek. A meleg tavaszi nap huzza elő a kis zöldsapkás rügycet a kipattanó hánca alól. Nemsokára már úgy fogják bevonni a fákat, mint valami halaványzöld fátyol.

Milyen szép odakint ilyenkor minden és itt milyen rut. Itt a nagy városban, a hol az igazi tavasznak valóságos imitációját élvezzük.

Csunya és kellemetlen itt minden. Akárcsak a lumpoló ember tarca reggelként. Mert az éj folyamán még csak rajta van a mámor pirossága, de reggelre, a napfényre kerülve látszik a sápadt bágyadtság, a sok ránc, az életunalom.

Mintha ennek a nagy városnak is a tél lenne az éjele s a reggele a megszolygó, vidám tavasz.

A poros, dohos levegőjű utcákat előnti a fényes napsugár, de mintha csak azért öntené el, hogy még jobban megvilágítsa azt a sok szemetet, mely az utcán hever és azt a sok fáradt, kimerült alakot, a ki ott vánszorog az utcán.

Sűrű tömegekben hullámszanak föl s

alá, akárcsak odahaza, a mi kis falusi utcáinkon a kis poros fekete futoncok.

Csak hogy azok frissek és fűgék; apró lábaeszkáikban a tavasz virgoney életkedve bizserog és míg ott futkosnak az átmelegedett, omlós göröngyök között, szinte minden porcikájukon látszik, hogy örülnek, élveznek és gyönyörködnek a tavasz melegensütő sugaraiban, mely fölépíti számukra a fűszál-toronyokat, az ibolya-palotákat és a gyöngyvirág-kéjllakokat.

Azok örülnek a tavaszi napsugárnak, a melegnek, fénynek, a zsongító tavaszi illatoknak, míg ezek itt, a nagyvárosi urak és asszonyok, mintha egyebet sem várnának a tavasztól, mint gyógyulást a gyomorhajókra és a köszvényre.

Fáradtan, kimerülten járnak és vértelen, fakó ajkairól, mintha untalan valami néma fohász szállna:

— Gyógyíts meg, szép tavasz!

Csak hogy a tavasz itt nem gyógyít, meg nem is szép!

A szép tavasz ott van odakint, a tiszta, friss, falusi levegőben, a bársonyos vetésekben, a virágos réteken, melyek fölé az azuros kékségben borul az ég, akárcsak valami mérhetetlen nagy templomnak arányaiban is fölséges kupolája.

Ott néhány nap alatt, a napsugár

— éppen azért mert nagyhatalom vagyunk, velünk karöltve jár el a Balkán ügyeit illetőleg. Volnánk csak kishatalom, vajjon Oroszország akkor is oly súlyt helyezne a mi barátságunkra? De, hogy Európa államai elismernek és tétovázás nélkül ismernek el nagyhatalomnak, annak oka nemcsak abban keresendő, hogy az osztrák-magyar állam nagyhatalmi állásának föntartása európai érdek, hanem mivel Magyarországon és Ausztriában tényleg meg is vannak a föltételek és hatalmi eszközök egy valóban erős és fegyelmezett hadsereg föntartására. Aki tehát e tényekkel szemben is megállja Ausztria-Magyarország nagyhatalmi hivatottságát, az arra a háládatlan szerepre vállalkozik, hogy Európának azt kiáltja oda: Népek és államok! ti azt hiszitek, hogy nagyhatalom vagyunk; ti erősnek hisztek bennünket, pedig gyengék, nagyon is gyengék vagyunk.

Szerencse, a vajda szava az európai koncertben nem talál oly lelkes visszhangra, mint az Andrassy-ut Abbáziában, mert máskülönben talán már holnap ránk támadna a német, a muszka. Ami annál nagyobb baj volna, mivelhogy Eötvösök szerint az ellenség bizonyosan megverne bennünket.

Következteti pedig ezt abból, hogy a multban is megverték bennünket, jóllehet akkor is nagyhatalom voltunk. Felejtven azt, hogy más nagyhatalomnak sem kedvezett mindig a hadiszerencse. Am ha

vesztett csaták után s annyi viszonytagság ellenére mégis még mindig nagyhatalom vagyunk, mindez csak azt bizonyítja, hogy akarva, nem akarva kell, hogy nagyhatalom legyünk és maradjunk.

A nagyhatalmi szempont fölött szűkebb társaságban, sajnos, még a parlamentben is több kevesebb esprítvel lehet ugyan tréfálkozni, de azért a legfényesebb elme sem képes elvitatni azt az igazságot, hogy a nagyhatalmi állás biztosítása nemcsak dinasztikus érdek, hanem is hiábavaló törekvés, hanem a nemzetközi tekintélynek, hatalomnak és befolyásnak az a hivatásszerű kifejezése, amelylyel járó kötelességet teljesítünk és a vele járó jogokat élveznünk kell a magunk érdekében és Európa akaratából. Am sokkal könnyebb a magyar kormány javaslatát megobstruálni, a magyar érdekeket félreismerni — mint szembeszállni Európa akaratával.

Sz. S.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

Saját tudósítónktól.

Budapest, márc. 12.

Vázsonyi Vilmos volt mára feliratkozva és erre a hirre ismét a zsufolásig megtelt a karzat a terézvárosiakkal. Ugy annyira megtelt, hogy minden karzat embererdőnek tűnt fel. Vázsonyi ki is tett magáért és a terézvárosi demokraták

becézgető melegére kifakad, kihajt minden — itt „megcsinálják” a tavaszt.

A nagy bérházak sötét kis udvarára odaállítanak két-három nagy zöld cserepet valami csenevész zöld növényvel — az utcákra és kávéházak elé pedig kirakosgatják az asztalokat meg azt az egypár piroslevelű babérfácskát és kész a tavasz.

Megcsinálják az ugynevezett zöld vendéglőket is, az éttermek asztalait kirakván a szűk udvarok nedves, dohoszagu falai közé, zöldre festett, egy méternyi ráccsal körülvett, ugynevezett keretekbe.

És az emberek dicselkedve emlegetik el egymásnak, hogy a szabadban ebédelték.

Hogy vágyakozom én ilyenkor el az én kis falumba, a hol igazán tavasz van, friss, viruló, rügyfakasztó, vidám tavasz s a hol tiszta, becsületos, egyszerű szívek imája száll a jó Istenhez, aki nap-

fényt áraszt reánk, a ki virágokkal hinti tele a rétek szőnyegét és a ki minden új tavasszal új életet önt belénk.

Ugy vágyakozom ki és mégsem merek kimenni. Mert ha most kimennék nem tudna engem onnan ide visszahozni semmi erőhatalom. Ha egyszer megtelnék a tudóm tavaszi illatokkal, úgy elmámorosítana az engem, hogy nem tudnék késő őszig se elszakadni az én kis falumtól.

S ide aztán hiába várnának haza a poros akták s a poros, dohos füledt szobák! Nem jó abba a levegőbe ilyenkor belekóstolni, mert részegít az!

Maradjunk csak idehaza! Itt, a hol még a tavasz is olyan szomorú, olyan fáradt, mint az a sok uri ruhás koldus, a ki fanyar mosolygással jár-kelet a tavaszi verőfényben; a tavaszi verőfényben, melynek itt igazában nem is tudunk örülni . . .

és a függetlenségi párt szája ize szeriát beszélt. A karzat tehát teljes gyönyörűséggel hallgatta. A szünet előtt hirtelen és váratlanul nagy kavardás támadt a miért az elnök Ráth Endrét utólag rendreutasította. Az ellenzék tombolva állott fel és tiltakozott mire az elnök az ülést felfüggesztette. Szünet után is erről vitakoztak, majd Bedőházy beszélt az ülés végéig.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Tallián Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, báró Fejérváry Géza, Cseh Ervin, gróf Széchenyi Gyula.

Elnök fél 11 kor nyitotta meg az ülést és bemutatta a kérvényeket.

Belicska Béni előadó Nemes Zsigmond, Györfy Gyula és Eszterházy János gróf mandátumait igazoltaknak jelent be.

Az ujoncjavaslatok.

Vázsonyi Vilmos: A vita során a legsűrűbben emlegettek a rekompenzációkat, a mi a rendes országgyűlésre emlegettet, mert akkor kértek minden bási követelésért rekompenzációkat. A dikasztériális kormányok mindig a nemzettel szemben állottak és mindig Bécs utasításait követték és a rendi országgyűlések jogosan kértek rekompenzációkat a követelésekért. Hogy ma is rekompenzációkat kell kérni, ez azt bizonyítja, hogy a helyzet ma sem változott meg, mert rend szerünk a papírosan megváltozott ugyan, de lényegében semmi sem változott. A kormány ma is dikasztériális, mert felsőbb parancsra hoz ide követeléseket.

Endrey: Fekete pecsétos leveleket kap.

Vázsonyi: És nekünk ma is csak belső automiánk van, mint Horvátországnak, de dolgainkat Bécsből intézik. Akkor, a rendi országgyűlésen a kormányzat aulikus volt, és az országgyűlés képviselte a nemzetet, ma pedig a többség aulikus és a kisebbség képviseli a nemzetet. Azt írta Andrassy Gyula egy cikkében, hogy az obstrukciónak nincs jogosultsága. A magyar obstrukció nem obstrukció, miként az islandi, vagy az osztrák, hanem nemzeti ellenállás volt mindenkor. Nemzeti ellenállás volt Tisza alatt és Bánffy alatt és az most is. Ezért sem a nemzeti párt, sem Andrassy nem neheztelhet, mert a multkori obstrukciónban résztvett a nemzeti párt is, támogatták a disszidensek is, sőt a miniszterelnök sem haragudhatik, mert a régi szabadelvűek törvényesnek ismerték el akkor, a mikor megalkudták vele és paktumot kötöttek és a miniszterelnök Venusként az obstrukció habjaiból kelt ki.

Hogy mikor van ok az obstrukcióna azt bizza a többség az obstrukciónra, mert ha a többséget kérdeznék meg, akkor sohase volna obstrukció. (Derűtség.) Az obstrukció nem egyéb, mint korrekтивuma a parlament abszolutizmusnak.

Fejérváry miniszter: Terrorizmus

Értesítjük

az igen tisztelt, hölgy közönséget, hogy bevásárlási utunkról hazatérve, beszereztük a tavaszi divat legszebb ujdonságait, melyek a t. hölgy közönség szives megtekintésére várnak.

Tisztelettel

D A R V A S T E S T V É R E K

női- és gyermekfelöltő áruháza

DEBRECZEN, Fő-tér, a Hungária kávéház mellett.

Vázsonyi: Nem terrorizmus!

Kubik: Majd holnap mutatjuk meg, mi a terrorizmus!

Vázsonyi: Az ellenzékkel van ma is a nemzet, a teherviselő, dolgozó nemzet, bizonyítják a kérvények, a népgyűlések, De hiszen maga a miniszterelnök is boldog volna, ha e javaslatokat visszavonhatná. Ez is bizonyítja, hogy csak bécsi utasításra terjesztették azt ide. Katonai érvekkel állottak elő a jobboldali szónokok. De ezeket csak előrántották, mintha a nemzetnek nem volna más fontos dolga mint mindig a hadsereget táplálni. Meg kell már mutatni, hogy a hadsereg nem a legfontosabb tényező, hanem a földmivelés, kereskedelem és kultúra terén fontosabb teendőink vannak, mint a tábornokok kívánságait teljesíteni. A nagyhatalmi állást is előhozták. A birodalmi politikát akarják érvényesíteni és az elvesztett ékkövekért, Velencéért és Lombardiáért akarják Boszniát és Hercegovinát megtartani, pedig ezek nem ékkövek, hanem járdakövek. A mikor Macedóniát és a Balkán államokat emlegetik, eszébe jutnak azok a jótékony hölgyek, a kik selyemben szaladgálnak az idegen jótékonyosság nevéken, ők pedig hat neveletlen gyereket hagynak otthon éhesen és piszkosan. (Derűtség.) Ne menjünk mi a Balkánba, a mig itthon neveletlen gyermekeink vannak és ha függetlenség kell, vivjük vissza a mi függetlenségünket. (Tetszés balról.) Ezután a dualizmust támadja, a mely nem biztosítja a két állam rokonszeretét, sőt gyűlölséggé változtatta át. Holott régebben a két nép együtt érzett és rokonszenvezett. Kossuthot diadallal fogadták, de a dualizmus óta marakodik a két nép, mint az örökségért veszekedő testvérek. Most is ez a katonai javaslat nem kell Ausztriának se, de elfogadta azért, hogy Magyarország mérgeledjék. Nálunk is a mérgeledés okáért szavazzák meg ezt a javaslatot. A régi szabadelvűpárt megszavazza, hogy a nemzetipárt mérgeledjék. A nemzeti párt megszavazza, hogy a régi szabadelvűek mérgeledjenek, a miért a pártból ki nem mennek. (Derűtség) és így az általános mérgeledésből akarják a nyakunkba akasztani. A Tisza fuzió és a nemzeti párti fuzió között különbség van. A léghajós mindig homokzacskókat visz a léghajójába, hogy legyen mit ledobálnia, így tesznek a mi államférfiaink is. Tisza Kálmán azonban egész csomó elvet, több zsákot vitt magával a kormányra és szórta szét azokat a volt nemzeti pártiak azonban alig voltak elvei, azok elfértek egy dohányszacskóba (derűtség) és így könnyebb volt szétzórni azokat. A mai szabadelvűpárt olyan mint egy szép és ostoba asszonynak egy csunya, de eszes férival való házasságából született gyermeke. Ezek ugyanis rendszerint csunyak és ostobák. Mi az eredménye a nemzeti párt bevonulásának. Semmi. Mert a jó közigazgatás és a tiszta választás nem a nemzeti párt érdeme, hanem egyedül Széll Kálmán miniszterelnöké. (Tetszés.) Bécsben azt mondták, nem kell Ormee auf Kündigung. Most már párttörődéke is van felmondásra, ez a nemzeti párt viszonya most a szabadelvűpárthoz. Nemzeti rokonszenzációnak az egyéni szabadság és jogok kiterjesztését és az önálló vámtaruletet követeli. Ez újabb gazdasági erőnek volna a forrása. Hogy a nép sze-

gény, bizonyítja az állami tisztviselők kérelme is a fizetésemelésre, de maga a civilista emelése is, mert hiszen a megélhetés gondja már a trónig jutott. (Derűtség.) A király iránti hálát is emlegetik, de a király mi nálunk nem személy, hanem intézmény. Intézmény iránt meg hálával nem kell viseltetnünk. A koronát nem ők vonják a vitába, hanem Tisza István, a király pedig csak addig tarthat tiszteletre számot, a mig a törvényt tiszteli. (Élénk tetszés.) Idézi Börne szavait Völken sind selten, Könige sind aber immer zu haben. Arra kéri a miniszterelnököt, hogy Kossuth és Deák módjára fékítsen, a nemzetet egymással és a nemzetet a királlyal. Ez a mai politikai Schönbrunt juttatja eszébe, ott a fenyőket nem engedik nőni, a törpe fákat pedig megnövesztik. Nem szabad engedni, hogy a nemzet nemes szenvedélyeit lekössék. Nem fogadja el a javaslatot. (Tetszés a szélbalon.)

Förster Ottó nem nyújt be határozati javaslatot, mert azt hiszi, nem kerül reá a sor már, hanem mielőbb visszavonják a javaslatot, — Boszniai élményeit mondja el derűtség között és végül a magyar vezénnyelvet és magyar zászlót követeli.

Elnök a gyorsírói jegyzetekből csak most látja, hogy Ráth Endre tegnap ezt kiáltotta közbe: „a királyi eskü is csak rongy már.“ Ezért Ráthot rendreutasítja. (Oriási zaj a szélbalon.)

Többen szólásra jelentkeznek, de az elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Rátkay, Benedek János, Thaly Kálmán, Barabás tiltakoznak az utólagos rendreutasítás ellen.

Tallian elnök kijelenti, hogy joga volt az utólagos rendreutasításra, mert a jegyzőkönyv még nem volt hitelesítve. Egyébként **Ráthnak** joga van az ügyet a holnapi napirend előtt a ház elé terjeszteni.

Ezután

Bedőházy János beszélt a javaslat ellen az ülés végéig.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Polgármesterek a miniszterelnök-nél.** E hónap 17-én az ország vidéki városainak polgármesterei tisztelegni fognak Széll Kálmán kormányelnök-nél, mint belügyminiszternél, a hol kérni fogják, hogy az állam térítse meg a városoknak azokat a költségeket, a melyekkel a városok háztartásukat állami teendők révén terhelik meg. A városi törvényhatóságok ugyanis több olyan hivatalt tartanak fenn, a melyek tudvalevőleg állami funkciókat végeznek. Ezen hivatalok ellátása a városi költségvetések terhére történik, a mi se nem jogos, se nem méltányos. Ilyen nézetben vannak Debrecen város hatóságánál is és a kérelmező küldöttség tagjai közt lesz Kovács József Debrecen város polgármestere, vagy akadályoztatása esetén helyettese is.

× **A jog- és pénzügyi-bizottság ülése** tegnap délután 3 órára volt hirdetve, de most még meg nem határozott időre elmaradt. És pedig részvétlenség miatt,

remek kivitelű képe arany keretben 44 kor. Megrendelhető: **2 koroná-** havi részletfizetésre a „Kazinczy“, könyvkereskedő r. -nál Debreczenben. Megtekinthető: László Albert és Társa (Hegedüs S. és Sándor I.) könyvkereskedésében.

miután a bizottságnak csak hivatalos tagjai jelentek meg az ülésen, a törvényhatósági bizottságból választott tagok közül pedig fél 4 órakor még egyetlen tag sem volt jelen. Így a napirendre kitűzött közgyűlési tárgyakat nem láthatta el véleményes javaslattal a bizottság, hanem átalakult az ülés tanácskozássá, a melyen a felekezeti iskolák ügye került szőnyegre. A tanácskozást pedig a jelenlevők bizalmas jellegűnek jelentették ki, így arról hiráddal nem lehetünk.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap és ünnepponon d. e. 9—12-ig.

Márc. 14. Az Egyetértés dalegyesület hazafias estéje a Margit-fürdőben.

Márc. 14. A Kossuth-dalkör estéje.

Márc. 14. A Csokonai-kör Rákóczi-estéje.

Márc. 15. A községi iskolaszék alakuló ülése d. u. 4 órakor, a városházán.

Márc. 15. A Petőfi-dalkör hazafias ünnepe.

Márc. 18, 19 és 20. Képviselőválasztók összehírása a városháza nagytermében délelőtt 9—12. d. u. 3—6-ig.

Márc. 20. és 21. Finn-esték a színházban.

Márc. 22. Az István gőzmalom közgyűlése.

Márc. 26. Városi közgyűlés délután 3 órakor.

Márc. 29. Az ügyvédi kamara közgyűlése.

Márc. 29. A Petőfi dalkör évi közgyűlése.

Márc. 29. A debreceni tisztviselők önszegélyző együletének közgyűlése a Jogász és tisztviselőkör helyiségében d. e. 11 órakor

Április 8—18. Műkedvelők tárlata a városházán.

Április 5. A gazdasági egyesület közgyűlése d. e. 9 órakor.

M á r c i u s 15.

Egyre tüzesebb, élénkebb a készülődés nagy nemzeti ünnepünkre.

A Szabadság szent napjának ünneplése már holnap, szombaton kezdődik.

A **Kossuth-Dalkör**, városunk e legfiatalabb egyesülete, március 14-én szombaton mutatkozik be a debreceni közönségnek és ezt a bemutatkozást a szabadság ünneplésére szenteli.

A hazafias dalest a Bika szállódisztermében lesz. Műsora ez:

1. **Nyitány.** Előadja a dalkör. 2. **Himnusz,** Erkeltől zenekísérettel előadja a dalkör. 3. **Megnyitó beszéd,** tartja Bacsó Dezső egyleti titkár. 4. **Kossuth dala** Gaál Ferentől, előadja a dalkör. 5. a) **Talpra magyar,** Petőfitől, szavalja Kaliczky Ernő, b) **Sz. Nagy Károlytól,** előadja a dalkör. 6. **Szózat** Egressitől, előadja a dalkör. A hangverseny után Kiss Béla zenéje mellett tánc reggelig, A **Kossuth-dalkör** egyébaránt részt vesz a március 15-iki délutáni ünnepen is, melyre tagjai a kör helyiségében gyülekeznek.

*

A debreceni **Kegyes-tanítórendi róm. kath. főgimnázium** Révai—Önképzőköre a márciusi nagy napok emlékére f. hónap 15-én d. e. 9. órakor ünnepet tart a következő tárgysorozattal:

KOSSUTH LAJOS

1. *Erkel*. Hymnus. Énekli az ifjusági énekkar. 2. *Várdi*. Petőfi visszatér Szavalja Darvas György VII. oszt. tan. 3. *Alkalmi beszéd*. Pályadíj-nyertes mű. Irta és elmondja Krampera Gyula. VIII. oszt. tan. 4. *Petőfi*. Talpra magyar. Szavalja Unger József. VIII. oszt. tan. 5. *Hubay*. Nemzeti dal. Énekli az ifjusági énekkar. 6. *Alkalmi költemény*. Pályadíj-nyertes mű. Irta Nagy László 7. o. t. Szavalja Pósta Lajos. VII. oszt. tan. 7. *Képek a szabadságharcból*. Irta és felolvassa Beszedits István VIII. oszt. tan. 8. *Alkalmi költemény*. Jutalmazott pályamű Irta és szavalja Simonyi István VII. oszt. t. 9. *Egressi*. Szózat, Énekli az ifjusági énekkar.

*

A debreceni állami főreáliskola Petőfi önképzőköre e hónap 15-én d. e. 10 órakor a márciusi dicső események emlékére ünnepet rendez. Az ünnep műsora:

1. *Nyitány*; előadja az ifjusági zenekar. 2. *Megnyitó beszéd*; mondja Kardos Albert vezető tanár. 3. *Talpra magyar*; szavalja Pap József VI. o. tan. 5. *Nemzeti dal*; Hubaytól énekli az ifjusági énekkar. 6. *Március idusa*; Ábrányi től, szavalja Czobor László VIII. o. tan. 8. *Himnusz*; énekli az ifjusági énekkar. 9. *Március 15-én Szabolcska Mihálytól*; szavalja Kis Jenő VII. o. t. 10. *Rákóczi induló*; előadja az ifjusági zenekar.

*

Az ev. ref. felsőbb leányiskola s a vele kapcsolatos tanítóképzőintézet márc. 15-én délután fél 4 órakor tartja iskolai ünnepét az intézet nagytermében. Az ünnep műsora ez:

1. *Klapka induló*. Előadja az énekkar. 2. *Alföldi zenekép*. Brück Gyulától. Zongorán előadja Hézsér Margit VI. f. o. növ. 3. *Alkalmi felolvasást* tart Konrád Teréz tanítónő. 4. *Kurucz nóták*. Előadja az intézet vegyes kara. 5. *Kik voltak a honvédek?* Tóth Kármántól. Szavalja Szilágyi Vilma II. o. t. kép. n. 6. *Rákóczi induló*. Berlioz átiratában. Hegedűn előadják Kamaráth Ilona III. tan. képvis. növendék. Sebesi Margit I. tan. képvis. növendék. Zongorán kíséri Hunyady Margit VI. f. o. növendék. 7. A gyülekezet énekli a *Himnuszt*.

*

Az Iparos Ifjuság Önképző Egylete március 15-iki hazafias ünnepélyének műsora ez:

1. *Himnusz* énekli a munkás dal-egylet. 2. *Talpra magyar* szavalja Bihari Zsigmond egyleti tag. 3. *Petőfi Debrecenben* felolvasás, tartja: Dr. Körössy Kálmán egyleti titkár. 4. *Magyar Szabadság* Csánki B.-től szavalja: Kerékgyártó József lakatos mester. 5. *Emlekezés 1848-ra*, Lampeltől, szavalja: Grünfeld Herman nyomdász. 6. *Rákóczi induló*, zene kísérettel, előadja a munkás dalegylet.

—

*** A Csokonai-kör Rákóczi-ünnepé.** A Csokonai-kör első akar lenni a Rákóczi esztendejében Rákóczi emlékét ünneplők közt, azért már holnap, szombaton rendezi az Arany Bika dísztermében Rákóczi ünnepét. A Csokonai-körnek erre az emlékünnepre közreműködőül s ünnepi szónokul dr. Wolafka Nándor püspököt sikerült megnyernie. Az ünnep szombaton délután 5 órakor kezdődik. Részletes műsora egyébiránt ez:

1. *Hej Rákóczi Bercsényi!* Megnyitó dal, énekli a Debreceni Dalegylet.

2. *Rákóczi emlékezete*. Ünnepi beszéd, mondja dr. Wolafka Nándor vál. püspök, prépost-plébános, a Csokonai-kör tagja.

3. *Alkalmi költemény*. Irta és felolvassa Jánossi Zoltán ev. ref. lelkész, a Csokonai-kör tagja.

4. *Debrecen a Rákóczi szabadságharc idején*. Történeti értekezés, irta és felolvassa Géresi Kálmán, a Csokonai kör elnöke.

5. *Rákóczi-induló*. Előadja a Debreceni Dalegylet és Rácz Károly zenekara.

*** Élőkép a finn estéken.** A finn-esték iránt igen nagy az érdeklődés. Az első előadásra a földszinti és első emeleti páholyok egytől-egyig elővannak jegyezve, a második estére is számos előjegyzés történt. Az estének egyik igen érdekes látványossága lesz az Olaf lovag álma című számmal kapcsolatban az a gyönyörű élőkép, mely a debreceni legszébb úri leányokból lesz összeállítva Makó Lajos és Bakos Tibor rendezésében. Ennek az élőképnek összeállításán most fáradozik a rendező bizottság s péntek estére végleg meglesz állapítva a résztvevők névsora. Eddig a következő hölgyeket nyerte meg a rendezőség: Benyáts Erzsike, Donogán Bella, Donogán Klára, Donogán Ilona, Engeszszer Irma, Harsányi Margit, Hegedűs Margit, Hutiray Aranka, Hutiray Palika, Jablonczay Lenke, Kertész Janka (Nyiregyházáról), Kovács Margit, Miklóssy Margit, Schmidt Zelma, Szarukán Klárka, Szentiványi Gizike, Teleki Janka, Ujváry Margit.

*** Személyi hír.** Losonczy Álmos Hajdúvármegye t. főorvosa tegnap családi ügyekben Máramaros Szigetre utazott. Oláh Károly közművelődési tanácsos ma érkezik haza Budapestről, a hol mint a debreceni színház kiküldöttje részt vett a színész nagygyűlésen.

*** Fényes esküvő.** Ippi és érkeserői Fráter Emil holnap délelőtt fél tizenkét órakor tartja esküvőjét a budapesti Kalvin-téri ev. ref. templomban téglási és nagy ercesei Ercsey Rózsikával, özv. téglási és nagy-ercesei Ercsey Ernőné bájos leányával.

*** Hírek az ügyvédi kamarából.** A debreceni ügyvédi kamara több jegyzést és változást közöl a hivatalos közlönyben és pedig:

Dr. Geiger Miklós ügyvédet felvette a debreceni kamara kötelékébe Debrecen székhellyel, dr. Friedmann Mórt Kis-Várda székhellyel, Hajdu Gyula ügyvédet pedig Debrecen székhellyel.

Kovács József ügyvédet, kit a legutóbbi városi tisztújításon Debrecen város polgármesteri székébe emelt a polgárság bizalma. — Az ügyvédek névjegyzékéből törölte.

*** Geréby Fülöpné meghalt.** A Geréby család egyik legrégebb kereskedő családjá volt Debrecennek. Egyik legnagyobb fűszerkereskedésünk ma is a Geréby Fülöp utódai címet viseli a főutcában. Geréby Fülöp a cég alapítója évekkal ezelőtt meghalt s egy ideig özvegye neve alatt állt fenn az üzlet, mely új gazdát

cserélt. Geréby Fülöpné urasszony pedig visszavonult a gazdálkodás terére. Tegnap azután egyik Debrecen határában levő tanyáján hirtelen meghalt. Az élet-erős urasszony szívszélhűdés áldozata lett. Az elhunytat széles körben kiterjedt családjá gyászolja, melynek tagjai özv. Geréby Fülöpné hazaszállítása iránt már intézkedtek, hogy a debreceni róm. kath. temetőben helyeztessék örök nyugalomra.

*** Akinek nincs pénze, nem hazafi.** Különös jelenséget vehet észre Debrecenben a figyelmes szemlélő. Azt ugyanis, hogy ebben a derék és magyar városban felette sok hazafias ünnepet úgy rendeznek, hogy aki azokon részt akar venni, annak a belépésért díjat kell fizetnie. Ime itt van teszem fel a szombati Rákóczi ünnep. A Csokonai-kör rendszeren legalább a tagjaitól nem szed belépti díjat. Ezuttal azonban kijelenti, hogy a tagok és hozzátartozóik a belépti díj felét fizetik. Apróbb egyesületek és körök is alkalmazzák ezt a szokást, mely pedig éppen hazafias, nemzeti ünnepeken semmivel sem magyarázható meg. Ha Rákóczi emlékezetét meg akarjuk ünnepelni, bizonyára csak az ünnep fényét emelné a mentül nagyobb nyilvánosság.

*** Gyalázatos magyarok.** Egy kimutatásban azt olvassuk, hogy Bécsben 140.494 magyar állampolgár lakik és ezek közül csak — 160 becsületes ember akadt, aki bátran és nyíltan az összeiró osztrák hatóságok előtt hivatalosan magyar anyanyelvűnek, vagyis magyarnak vallotta magát. Jellemző, hogy a Bécsben lakó 100.722 cseh állampolgár közül csak 257 nem vallotta magát csehnek, a többi mind tüntetően kiemelte cseh hazafiságát. Igazán nem tudjuk, minő mértéke a megvetésnek illenek rá a Bécsben lakó, nemzetüket megtagadó gyalázatos magyarokra!

*** A királyi Dalszínház március 15-én.** Budapestén az állami színházak nem szokták megünnepelni a nemzeti ünnepnapokat. A Nemzeti Színház néha ad ugyan ily alkalommal hazafias darabot, de a m. kir. opera eddig nem vette számba nemzeti ünnepeinket. E heti műsorán azonban a következő jelentés szerepel:

Vasárnap, március 15-én: *Hunyadi László*. Diszeloadás a nemzeti ünnep alkalmából, a nézőtér teljes kivilágítása mellett.

Ez mindenesetre örvendetes jelenség s azt bizonyítja, hogy *Bezerédj*, Viktor min. tanácsosnak szerencsés érzéke van a nemzeti érzelmek megbecsülése iránt.

*** Gazdasági szeszgyár a Pallagon** A márciusi közgyűlés egyik legfontosabb tárgya lesz a Pallagon létesítendő szeszgyár ügye. Most mikor a szeszkontingens anynyi kedvezményt nyújt nagyon előnyös volna nem csak a gazdaközönségre, de magára a városra is, hogy a gazda-

szági szeszgyárat létesítsük, annyival is inkább mert azt az 50—60 ezer koronát a mibe a szeszgyár kerül 16 éven keresztül mint kamat nélküli kölcsönt visszatérítendő az ügy kezdeményezője *Hidvégher Mihály*. A gazdasági bizottság már foglalkozott a kérdéssel, de bizony nem ajánlotta a szeszgyár létesítését, azon az alapon, hogy a városnak nincs kamat nélküli kölcsöne ily célra, most pedig a jog- és pénzügyi bizottság fog határozatot hozni s — mint értesülünk, — ajánlani fogja a szeszgyár felállítását.

* **Faarverelés a Pallagon.** Tegnap kezdtek meg a faarverelést a Pallagon, a hol 900 csomóba rakott akácfa kerül eladás alá. Az árverelésen a várost *Király Gyula* tanácsos képviselte. Az árverelés első napja nem járt nagy eredménnyel, de ennek oka az is, hogy a gazdaközönység a hadházi uton várta az árverelést. Az árverelés pedig a Pallagon, a *Jablonczay tanya* háta megett van. Az árverelést ma pénteken és holnap szombaton folytatják.

* **Az első virág.** A debreceni nagyerdő ébred már hosszú téli álmából. Az erdő elején meg is kezdtek a tisztítási munkálatokat. Különösen a sugaras napok alatt látogatója is akad már az erdőnek. A belsőbb részek is népesek kivált a kora reggeli órákban. Szegény emberek járják be a járatlan utakat a tavasz első virágáért az úgynevezett *egy-haju virág*ért, melynek nem tudott a nép nyelve költősebb nevet adni s melyet azonképen hívnak, mint hívta az öreg jó *Linné*, a virág-családok osztályozója. Az egyszerű, illat nélküli virág az első tavaszi ékessége a debreceni piacnak, melynek napok óta keresett cikke a kis lilaszínű olcsó virág.

* **Rendkívüli előljárási ülés.** A debreceni ipartestület előljárási gyűlést tartott az ipartestület helyiségében *Tóth Kálmán* ipartestületi elnök vezetése mellett. A gyűlésen mindenekelőtt 2 tanoncskolai felügyelő bizottsági tagot választottak és pedig *Tóth Kálmán* ipartestületi jegyzőt és *Zelinger Ede* előljárási tagot. A vasárnap, március 15-én tartandó nagy népgyűlésre vonatkozólag úgy határozott az előljárási, hogy az iparosokat felszólítja az ipartestület helyiségében való gyülekezésre. Innen vonulnak azután testületileg a népgyűlésre, hol az iparosok nevében *Tóth Kálmán* ipartestületi elnök fog beszélni. A gyülekezés fél 10 órakor lesz.

Zelinger Ede előljárási tag egy rosszhiszeműleg szerkesztett beadványát tárgyalta ezután a gyűlés. Miután *Zelinger* a beadványában foglaltakért nyilvánosan bocsánatot kért, a gyűlés *Tóth Kálmán* elnök indítványára az ipartestülethez méltó komoly elintézésrel vette el indítványozó kedvét a további kötekezdéstől.

Végül az ipartestületi pénztárnok óvadékára nézve úgy határozott a gyűlés hogy a pénztárnok teljes anyagi felelősség mellett kezeli az ipartestület vagyont.

* **Szemle a debreceni csendőrszárnyánál.** Oláh Odón törzstiszti teendővel megbízott csendőrszázados, ki jelenleg a kisújszállási szakaszt vizsgálja a jövő hét folyamán Debrecenbe érkezik, hogy megismerje a debreceni csendőrszárnyat, a szárny kötelékébe tartozó szakaszokat és őrsöket.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: *Szabó Juliánna* ev. ref. 3 éves, *Komáromi Juliánna* ev. ref. 15 éves *Willy Mária* ev. ref. 18 hónapos, *Kelemen Endre* izr. 6 napos, *Kovács Mihály* róm. kath. 10 napos.

* **Birkák kihajtása a Hortobágyra.** Debrecen város gazda közönsége tegnap kezdte meg a juhok és birkák kihajtását a Hortobágyra. Az idén közel 25,000 juhot és birkát jelentettek be legelésre s ezeknek kihajtása és elhelyezése legálább egy hetet fog igénybe venni.

* **Iparos tanoncok rakoncátlankodása.** Számos eseteknél arról győződött meg a rendőrség, hogy az utcai botrányoknál vezérszerepet rendszeren az iparos tanoncok, így számtalanszor a kefégyári és dohánygyári munkások fiatalosága játszott. Ezekből kerültek ki rendszeren az ünneprontók is, a kik a csoportosulásoknál rakoncátlankodásukkal rendszeren veszélyeztetik az ünnepek komolyságát. — Nagyon helyén való tehát *Boczkó Sámuel* rendőrfőkapitánynak tegnap kelt felhívása, melyben felhívja különösen a külső utcákon és sorokon lakó szülőket, hogy március hónap 15-én délután lehetőleg tartsák otthon gyerekeiket, ugyancsint felhívja erre az iparosokat is, hogy tanoncaikat kötelezzék az otthon maradásra, annyival is inkább mert esetleges botrányok előfordulása esetén a rendőrség a botrányt okozó gyerekek szülőit és tanoncok főnökeit, egyes ipartelepek vezetőit is felelősségre fogja vonni.

* **Bátor csikó.** Furesa ez a magyar föld, ez a magyar levegő. Bitorságot önt ez nemcsak a keblén született emberekbe de még a lelketlen állatokba is. Amitől bögve, üvöltve menekültek el a nagy oroszországi, szibériai és amerikai puszták csordában kódorgó hatalmas vadjai, a ziháló, pruszkoló vasszörnyeteget megállította tegnap — egy halápi csikó. Állott a pályán, mint egy cövek, s hiába meresztgette két nagy vörös szemét a gőzös, a bátor csikó egyáltalában nem szándékozott elhagyni a pályát. Vére is le kellett a vonat vezetőinek szállani, s kődobálással kergették el Haláp bátor szülöttét. — Az utasok nagy mulatással nézték a ficánkoló csikó kergetését.

* **Veszedelemes betörők.** Két szorgalmasan és ügyesen működő betörőt csipet el tegnapelőtt a debreceni rendőrség *S. Arva István* és *Csurka József* személyében. — A két jeles férfiú február és március hó folyamán több helyen tett látogatást, kellemetlen nyomokat hagyva maga után. Először *Kállay Imre* debreceni gazdálkodó pajtáját törték fel s elloptak 154 liter bort. — Azután *Csorba Sándor* kamráját fosztották ki, elszállítva onnan vagy 15 kiló szalonnát. Sokkal súlyosabb kárt okoztak *Borus Bálintné* debreceni birtokosnőnek, kitől 80 liter bakar bort, 30 kilogramm lisztet, nagyobb mennyiségű mézet és 3 kas méhet emeltek el a veszedelmes emberek. Tegnapelőtt azután hurokra kerültek s rögtön be is szállították őket a kir. ügyészség fogházába. A bűnös kalandoknak pedig előre láthatólag több évi börtön lesz az ára.

* **Ellopott szalmafonások.** Csontos János hajdu-nánási iparos bezárt műhelyét ismeretlen tettes feltörte, s ellopott onnan mintegy 200 korona értékű külföldi szalmakalap fonást. Csontos feljelentette a betörést a csendőrségnek, mely rögtön megindította a nyomozást. Tekintettel az ellopott tárgy halmazára és nehezen értékesíthetősére a csendőrség erősen bizik

abban, hogy mihamar kézrekeríti a vakmerő betörőt.

* **Tanulók kerestetnek.** *László József* könyvnyomdájában (Csapó utca 9. sz. a.) tanulók felvételnek.

* **Elismert legszebb hölgy és gyermek fényképek** *Némethi József* fényképész műtermében készülnek (Piac-u. 42.)

EGYHÁZ és ISKOLA.

Fontos egyházi gyűlések. Nagy fontosságú gyűléseket tűzött ki a tiszántúli egyházkerület vezetősége május havára, melyek élénken és közelről érdeklí az összes tiszántúli egyházkerület kötelékébe tartozó reformátusokat. Május 11-én az egyházkerületi tanügyi bizottság ülészik. Május 12-én a debreceni főiskola igazgató tanácsa tartja ülését. Május 13-án az egyházkerületi zsinati előkészítő bizottság tanácskozik, 18-án és a következő napokon lesz az egyházkerület tavaszi nagy gyűlése.

Érettségi vizsgálatok a ref. főgimnáziumban. Sűrűsödnek az érendő itjak fellett a felhők, közelednek a nehéz napok. Itt az idő, mikor készülniök kell a nagy gát elé, melyen innen az iskola padja, túlhan meg az élet van. Május 8-án lesz a főgimnázium VIII. osztályának osztályvizsgálója, 11-től 14 ig lesznek az írásbeli érettségi, 22-től 27-ig pedig a szóbeli vizsgálatok.

Az izr. hitközségi tagok figyelmébe. Értesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc-utcai templomban az istentisztelet további rendelkezésig a következő időben fog tartatni és pedig: pénteken este fél 6, szombaton reggel haskoma fél 7, a főistentisztelet d. e. 9 és d. u. 4 órakor. Köznapokon reggel 6 és este fél 6 órakor.

EGYLET.

A gazdasági egyesület közgyűlése. Debrecen város gazdasági egylete a jövő április hónap 5-én délelőtt 9 órakor tartja rendes évi közgyűlést *Riki Antal* elnökllete alatt. A közgyűlés tárgyát az évi jelentések, zárszámadások fogják képezni. A közgyűlés a városháza nagytermében lesz.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Márc. 13. pénteken: *Bob herceg*, daljáték.

Márc. 14. szombaton: *Bob herceg*, daljáték.

Márc. 15-én vasárnap: délután *Nőemancipáció*, énekes bohózat, este *Aranylakodalmom*, látványos színmű.

— **(Romeo és Júlia.)** Tegnap este mutatkozott be *Cserny Béla*, aki husvét-től tagja lesz a társulataak. Hosszu legény, de *Romeóra* még kicsi. Csillanó tehetség, melyet azonban az óriási feladat elnyomott. Az előadás egyébaránt olyan volt, mintha *Zubolyék* játszották volna, aiktól semmi áldozat se helytelen, ha együgyűség nyújtja s hódolat.

— **(A színtársulat Nyíregyházán.)** A társulat egy része a finn-esték alatt, márc. 20-án és 21-én átrándul Nyíregyházára, ahol előadják a *Halálos csend* és a *Monna Vanna* című színműveket.

— (Kétezer korona.) A nagyváradi lapokban panaszos felszólalást olvasunk azért, hogy az állam csak kétezer korona segítséget adott a nagyváradi színigazgatónak. Némelyik váradi lap ebben a nagyváradi színház kisebbitését látja s felemlíti, hogy más városok színházai 5—10 ezer korona segítséget kapnak az államtól. Tudtunkkal a nagyobb magyar városok színházai még kétezer koronát sem kapnak, amennyit most Somogyi Károly a nagyváradi adópénztárnál felvett. Csak oly nemzetiségi vidéken levő nagyobb színházakat segít az állam, melyek a nemzeti ügy és nemzeti nyelv védő bástyái. De sem Szeged, sem Debrecen nem kap az államtól semmit.

TÁVIRATOK.

Királyi kihallgatás.

Budapest, márc. 12. (Saját tudósítónk távirata.) Ó felsége a király ma általános kihallgatást adott, a melyen ott voltak Wekerle Sándor, Csekonics Endre gróf, Perczel Dezső v. b. titkos tanácsosok, számos főpap s több ezredes, köztük Fadlallah el Hadad Mihály. Ezen a kihallgatáson fogadta a király a szegedi Jótékony Nőegylet 10 női tagból álló küldöttségét is.

A Reichsráth Magyarország ellen.

Bécs, márc. 12. (Saját tudósítónk távirata.) A reichsráthban ma délután a költségvetési tárgyalás során Schuecker német nemzeti párti képviselő sajnálatát fejezte ki, hogy Körber miniszterelnök nem használt erősebb kifejezéseket Magyarország, nevezetesen az ottani németekkel való bánásmód és a hadsereg közzsége ellen irányuló aspirációk elítélésére.

— Minden szakadást, ugymond, a hadseregben, ez egyetlen intézményünkben, melyben még az egységes összbizalom eszméje kifejezésre jut, meg kell akadályozni. Ezért nemesak a magyar függetlenségi párt, hanem más férfiak eljárására utal, aki — ugymond — egyenesen felbátorította a magyar vidéki városokat, hogy peticionáljanak a véderőjavaslatok ellen.

Munkások véres verekedése.

Budapest, március 12. (Saját tudósítónk távirata.) Délután az új vásártéren nagy munkás verekedés volt, miközben egy Stüchler nevű munkást agyon szurkáltak. Többen súlyosan megsebesültek. A verekedés és gyilkosság híre a környéken óriási izgatottságot keltett. A rendőrség haszonöt munkást letartóztatott.

Színészek nagygyűlése.

Budapest, március 12. (Saját tudósítónk távirata.) Herceg Ferenc elnöke alatt folytatták a színész-nagygyűlést Odry Árpád előadásában felelőbizottsági ügyeket tárgyalták s Fekete Béla volt színigazgatót, mivel daltársulatot szervezett 10 korona pénzbüntetésre ítéltek. Ara-

nyossi József és Kápolnay János nyugdíjazásukat kérik, de úgy, hogy pénztárosi állásukat megtarthassák. A közgyűlés kimondta, hogy nyugdíjazott színészek nem lehetnek penztárnokok. Szalkai Lajos miskolci színigazgató ügyét, a kit erkölcs elleni üzelmei miatt 1000 korona pénzbüntetésre ítélte a tanács, tárgyalta ezután. A felelőbizottság elfogadta a tanács ítéletét, a büntetést azonban 500 koronára javasolja leszállítani. Az ügy további tárgyalását holnapra tűzték ki: Ezután Prielle Kornéliát az egyesület disztagjává választották.

Harc a Vay-családban.

Budapest, március 12. (Saját tudósítónk távirata.) Vay Aladár báró ma esti nyilatkozatában Dénes öcsésének nyilatkozatát valótlannak rágalomnak jelenti ki s ellene sajtópert indít.

Elhunyt főispán.

Vukovár, márc. 12. (Saját tudósítónk távirata.) Jurkovic Péter Szerenmegye főispánja ma itt meghalt.

Ceglédiek Budapesten.

Budapest, márc. 12. (Saját tudósítónk távirata.) Ceglédről ma 600 polgárból álló küldöttség jött fel, hogy tiltakozzanak a katonai javaslatok ellen. A szokásos módon lobogók alatt, a Kossuth nótát énekelve vonultak végig a főutcán a képviselőházba.

Fellázadt rabok.

Lemberg, március 12. (Saját tudósítónk távirata.) A városi börtön rabjai fellázadtak. Irtoztató ordítással a cellák összes butorait összetörték, négyszáz ablakot bevertek, alig lehetett őket fegyveres erővel megfékezni.

Gabona tözsde.

Budapest, márc. 12. (Saját tudósítónk távirata.) Buzakinálát mérsékelt, vételkedt gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 16,000 méter mázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő. szép.

Buza áprilisra	7.68—69
„ májusra	7.56—57.
„ októberre	7.55—56.
Rozs áprilisra	6.79—80
„ októberre	00—00.
Zab áprilisra	6.09—10.
„ októberre	00—00.
Tengeri májusra	6.13—14.
„ júliusra	6.20—21
Repece augusztusra	11.95—12.05

MULATSÁG.

Vas- és fém munkások bálja. A debreceni vas- és fém munkások alakuló félben lévő szakegyesületük javára e hónap 14-én, szombaton a Korona vendéglő disztermében zártkörű táncmulatságot rendeznek. Belépti-díj 1 kor. 20 fill. Előre váltott jegy 1 korona. Családjegy 3 személyre 2 kor. 40 fill. Kezdeté este 8 órakor. A zenét Kiss Gyula zenekara szolgáltatja. Jegyek előre válthatók a kőműves, szabó és a famunkások szakegyesületének helyiségeiben és este a penztárnál. A mulatság élen 40 tagú rendezőbizottság áll.

Regénycsarnok.

„SZEMEMFÉNYE.”

Irta: Erdélyi Gyula.

Berta a virágokat nézte, lehajolt ilatott élvezni, megsimogatta kelyheket és fájdalmasan sohajtott: — Oh boldogok, mennyire irigyeltek titeket. Milyen szerencsések vagytok ti szabadság leányai...

— Nincsen okod a panaszra gyermekem. Hiszen te vagy a legszabadabb a viágon. Van-e kéréseid, kívánságod, mit mi ne teljesítenénk. Völegényed előzékeny, még gondolataid is ellesné. Szempillantásaidra ügyel s mielőtt szólnál, már vágyaid eltalálta.

— Hagyjatok nekem békét. Ez az ember az én életem akadálya, nem tehetem azt amit akarnék, mert szavam köt hozzá... Mi együvé vagyunk láncolva, akarunk nélkül. Sorsunk a gályarabokéhoz hasonló, kiket egymástól csak az egyik halála választ el.

— Feleslegesek aggodalmaid, gyermekem. Géza jó fiu, ha talán azt hiszed, nem lehetsz vele boldog, úgy akár én, akár atyád meg fogjuk neki mondani, mást gondoltunk.

— Igen mást gondoltok és feleditek azt, hogy a szó, az ígret erősebb bármely anyagi köteléknél, nevezzük azt láncnak, vagy ennél még erősebbnek.

— Ne szinezd helyzetet és helyzetünk ilyen sötéten. Köztetek más a viszony, rokonok vagytok, nagyon kedveltek egymást...

— S azért kovácsoltátok a börtön vas ajtaját.

— Ej, ej! édes lányom, mi nem hittük azt, hogy te már serdülő leánykorodban másba vagy szerelmes,

— Én nem vagyok szerelmes másba... csak...

— Csak? Beszélj gyermekem, gyorsan. Mi áldásunkat adjuk rátok.

— Oh nem anyám, nem fogjátok ránk áldástokat adni.

— Mond meg, ki ő?

— Nem e világból való.

— Nem e világból?

— Igaz, van ebben a világban is neve, de ti nem ismeritek el, hogy jogom hozzá, hogy én csakis hivatásomnak lehetek arája.

— Miféle hivatásról beszélsz te, Berta?

— Miféle, arról, a mit dicsfény köröz, a zárdáról...

— Hogy gyötörhetnek ilyen ábrándok?

— Fájdalom, csak ábránd, mert élve én a ti szándékatok meg nem változtathatom, pedig hivatásomtól át vagyok hatva s bizonyos akarok lenni ott benn a boldogságomról, melyben idekinn kételkedem. Ott a fátyol alatt nem fáj semmi nincsennek csalódások. Nem kell részt venni a anyagi harcban, életünk egy olytonos és biztos haladás a megdicsőülés felé.

Kálvágyiné nem akart ellenkezni leányával, mint okos nő és anya észrevette, felismerte a kedélyállapotot... Ez a zárdába vágyakozás hamis érzés, öntudatlanul ébredt s oka az, hogy leánya függetlenségében látja magát korlátozva.

Az a gyermekkori eljegyzés megabolta a nő legszebb jogától, hogy házasság kötés által szentesítse a szív álmait.

Miután ettől a joggól megvan fosztva, élvezete az, hogy lemondást ke-

ressen, boldogtalanak tüntesse fel magát s vágyakozik megválni az élettől, mint mindenki, a ki nem bizonyos arról, hogy szeret és szeretik s az ő életeélja, mely felé eltévedt, vagy a mit elérni mások akarata utalta.

Elhatározta magában, levelet ír Gézának s fölkeri, keressen boldogságot másfelé. Anyai szive közelebb állt leányához, mint öccséhez s e közzétett vádakat emeltetett Géza ellen. Miért nem volt férfiasabb? Miért nem mutatott több hidegséget? Szívét ne tette volna olyan kesély nyereséggé. Lett volna dacos, pajzán, néha évődött volna Bertával.

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma pénteken, március hó 13-án; bérlet (B)

BOB HERCEG

Regényes nagy daljáték 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K:

A királynő	Havasi Szidi.
György herceg, fia	Felhő Rózsi.
Wiktória hercegnő, a királyné udvarhölgye	Püspöky Rózsi.
Lord Lancaster, gárdakapitány	Mezei Andor.
Pompoinus, a herceg nevelője	Krémer Jenő.
Hopmester	Nagy Dezső.
Tánemester	Virágháty L.
Testőrhadnagy	Pápay Lajos.
Mary	Adamek Irma.
Elsie	Székely Ilona.
Tom bátya	Szalay Károly.
Annie, a leánya	Krémer Lili
Plumpudding, borbély	Szilágyi A.
Gipsy, fűszeres	Márton Miklós
Pickwick, koresmáros	Farkas Béla
1-ső) testőr	Miklós János
2-ik)	Juhász János
1-ső) asszony	Szabóné
2-ik)	Kendi Piroska
1-ső) násznagy	Imai Béla
2-ik)	Vámos Jenő

Holnap, szombaton, március 14-én, bérlet C

Bob herceg.

Daljáték 3 felvonásban.

Paczelt János virágkereskedése

alkalmi ajánlata Debreczenben.

Konyhakerti és virágmagvakat legjobb és legszebb fajkból.

Spárga gyöker, három évesek, száza 4 korona. — Eper palántok, legjobb fajkból, száza 4 korona.

Gyümölcsfákat és diszbokrokat, Glycine és Bignonia futó növényeket, eserepekben nyíló virágokat, eszokrokat és koszorukat legszebb kivitelben. — Magos törzsi két éves rószafákat, friss hónapos retket és salátát.

Szives megrendeléseket kéri:

Paczelt János.

Magy. kir. államvasutak.

24677./903. szám.

C. I.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak kezelése alatti helyi érdekű vasutak közös árudij-szabásához legközelebb a XII. Pótlék fog megjelenni, mely a hidegkut-tamási és zsitvavölgyi helyi érdekű vasutaknak az adópótlékkal felemelt díjszabását, hódmezővásárhelyi makó nagy-szent-miklósi helyi érdekű vasut hódmező-vásárhelyi makói vonalrészének díjszabását, valamint a marosludas besztercei, nyiregyháza-mátészalkai, sopron-pozsonyi és a szatmár nagybányai helyi érdekű vasutak díjszabásának módosítását, illetve kiegészítését fogja tartalmazni.

Ezen pótlék magyar és német nyelven jelenik meg példányai a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál (Budapest, VI. Csengery-utca 33.) és az üzletvezetőségeknél a czimlapon kitett árért kaphatók.

Budapest, 1903. március 4-én.

Az Igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Egy butorozott, két butorozott szoba. Két szoba, előszoba, mellék helyiséggel kiadó. Hunyady-utca 19.

M. kir. államvasutak. Igazgatóság.

13292./903. szám.

Hirdetmény.

Kiegészítő díjtételek Aradtól és Nagyváradtól keletre fekvő magyar államvasúti, helyi érdekű vasutivalamint szamosvölgyi vasúti állomásoknak a külfölddel való forgalmában.

Az Aradtól és Nagyváradtól keletre fekvő magyar államvasúti, helyi érdekű vasutivalamint szamosvölgyi vasúti állomásoknak az északi és nyugati külfölddel való forgalmában 1903. évi április hó 1-jén „Kiegészítő díjtételek című díjszabási füzet lép életbe, melyben úgy az osztályárakra, mint az ott felsorolt kivételes díjszabásokba tartozó árucikerekre nézve kiegészítő díjtételek foglaltatnak.

Ezek felhasználásával a fentemlített állomásokon feladott vagy oda helyben rendelt gyors- és teheráru küldemények közvetlen díjtételek hiányában hasonló mérsékelt alapon számoltatnak el, mintha ezen állomások a Vorarlberg, Németország, Svájc, Franciaország, Belgium vagy Hollandiával fennálló díjszabásokban közvetlen díjtételekkel volnának felvéve.

Ezen füzet díjszabás elárúsító hivatalunkban 50 fillér árban kapható.

Budapest, 1903. március 5.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága a szamosvölgyi vasut nevében is.

(Utánnomás nem díjazatik.)

3323.

1993.

Arverési hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tulajdonát képező Hatvan-utcai ökörtalmas 62 hold 1588 □ öl és fűzfa esőszház mellett 15 hold területű föld az 1903 évi márczius hó 17-én d. e. 9 órakor a városháza nagytanács termében tartandó árverésen haszonbérbe adadni fog. Árvereini szándékozók az árverési feltételeket a számvevőségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetik. Tartoznak az árverezés alkalmával a kiáltási ár 10 %-át készpénzben, vagy értékpapirban az árverelő bizottság kezéhez letenni.

Debreczen 1903. márczius 9.

A városi tanács.

2405.

1903.

Arverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező u. n. kertész egyleti-kert mintegy 27 hold föld és a dohánygyár keleti oldalán fekvő mintegy 4 hold homokos földterület a f. évi márczius hó 17-én d. e. 9 órakor, a városháza nagy tanácsstermében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni. — Árverezni szándékozók tartoznak a kiáltási ár 10 %-át az árverelő bizottság kezéhez készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban letenni. Az árverési feltételek a számvevőségél, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kertész-egyleti föld területéről a helyszínen kaphatók gyümölcs s mindenféle diszfák, méltányos árért.

Debreczen, 1903. márczius 9.

A városi tanács.

1544 v. k. szám.

1903.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. bírósnak V. 2707—4 1902. számú végzése folytán közhírré tételük, miszerint Magyar Asphalt rész. társaság részére Tóth Mária Baresay Miklósné debreceni lakostól 22 kor. 52 fill. tőke, ennek 1903 évi február hó 21 napjától számítandó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 3 kor. 80 fillér perköltség erejéig 1902 évi okt. hó 22-én bíróilag le és felül foglalt és 1083 kor. — fillérre becsült butorok sertések és egyéb ingóságok 1903 évi márczius hó 14-én délelőtt fél 10 órakor kezdetét vevő és végrehajtást szenvedettnek a debreceni Homokkertben levő lakásán tartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1903 évi Február hó 21-én.

Bódogh Zs.

bírói kiküldött.

PSEPHOFFER J. vértisztító labdaccai.

Eztizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszertől készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacok háziszertül ajánlottak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek, mint epe zavarok, májhajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltelesség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajknál is, így sápkóránál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is bevehetők.

Ezen vértisztító labdacok csakis a Pserhoffer J. féle az „Arany birodalmi almához“ címzett gyógyszerárban Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt. 05 krba kerül. Az összeg előzetes beküldésénél bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt. 25 kr., 2 csomag 2 frt. 30 kr., 3 csomag 3 frt. 35 kr., 4 csomag 4 frt. 40 kr., 5 csomag 5 frt. 20 kr. és 10 csomag 9 frt. 20 krba kerül.

KB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak: ennek következtében kéretik csakis Pserhoffer J. féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhoffer J. névaláírással, fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

A számtalan hálairatból, melyet a labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, ki ezen labdacokat egyszer használta, megvagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Tisztelt Pserhoffer ur! Köln, 1883. ápr. 30.

Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 5 tekerest az ön felülmulhatatlan vértisztító labdacsaiból utánvétellel. Fogadja ez uton is a legmélyebb köszönetemet labdaccai csodáhatásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawlitsik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Hrasehe, Földnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes ur!

Isten akarata volt, hogy az ön labdaccai hezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom. Én gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatraméltó labdaccai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knificz Teréz.

Mélyen tisztelt ur! Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9.

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már életét is

Bernhardi alpesi-fü liqueur, Bernhard W. Ö-től Brogenzben. egész üveg 2 frt. 60 kr., fél üveg 1 frt. 40 kr., negyed üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású, legjobb szer minden köszvényes és eszuzos bajok, u. m.: gerinezagybántalom, tagszeggatás, ischiás, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fűszaggatás, stb. stb. ellen 1 frt. 20 kr.

Angol csodabalsam, Pserhoffer J.-től egy üveg 50 kr.

Fagybalsam, Pserhoffer J.-től. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve, 1 köcsög 40 kr. Bérmentve 65 kr.

„Stoll“-féle Kolapraeparátumok, kitűnő szer gyomor és bélbetegségeknek.

Kola-elixir vagy bor, 1 liter 3 frt., fél liter 1 frt. 60 kr. negyed liter 85 kr.

Golyva balsam, Pserhoffer J.-től kitűnő szer golyva ellen, 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-esszencia, (prágai csöppek), Pserhoffer J.-től, megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő háziszert, 1 üveg 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Utifünedv, Pserhoffer J.-től, egy ált. ismert kitűnő háziszert hurut, rekedtség, göresös köhögés stb. ellen, 1 üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1.50.

megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitűnő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Leghőbb tisztelettel

Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. márcz. 27.

Tekintetes ur!

Alulírott ismételtén kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacok értéke felett és azokat, ahol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszés szerinti használására önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Gótschdorf, Kolbach mellett, Szilázia, 1886. okt. 8.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsaiknak köszönhetem, hogy egy gyomorhajból, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogyni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhoffer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy szelenczével 2 frt.

Általános tapasz, Steubel tanártól. Útés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacsz, sebes vagy gyulladt mell vagy más ily bajknál, mint kitűnő szer lőn kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-től. Kitűnő háziszert a rossz emésztés minden következményeinél u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgöres, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztr. lapokban hirdetett összes bel és külf. gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerezhetnek. Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzüsszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhoffer J. névaláírással és minden egyes dohoz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigorúan büntetettik.

PSEPHOFFER J. gyógyszerész „zum goldenen Reichsapfel“ VIEN, I., Singerstrasse 15.